

Broodje Statistiek

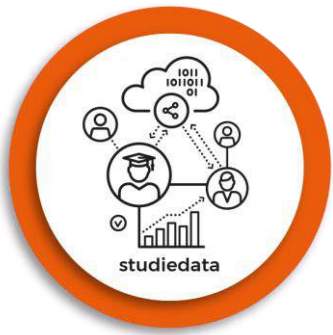
Webinar Statistisch Handboek Studiedata

Versnellingsplan
Onderwijsinnovatie
met ICT

16-12-2020

Zone Studiedata – projecten en producten

Het Statistisch Handboek Studiedata is een initiatief van de zone Studiedata, onderdeel van het Versnellingsplan ICT in het onderwijs.

- **Website**
- Routekaarten best practices
- **Quickscan studiedata**

Communicatie
en awareness

Scholing

- **Statistisch Handboek Studiedata**
- Leergang data science
- Licentie DataCamp

- Functieprofielen
- **Referentiekader privacy & ethiek**
- Whitepaper Regie op studiedata

Governance en
bestuurlijk

IT en organisatie

- Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs hoger onderwijs
- Whitepaper real-time studiedata
- **Simulatiedataset**
- Handleiding onderzoekers

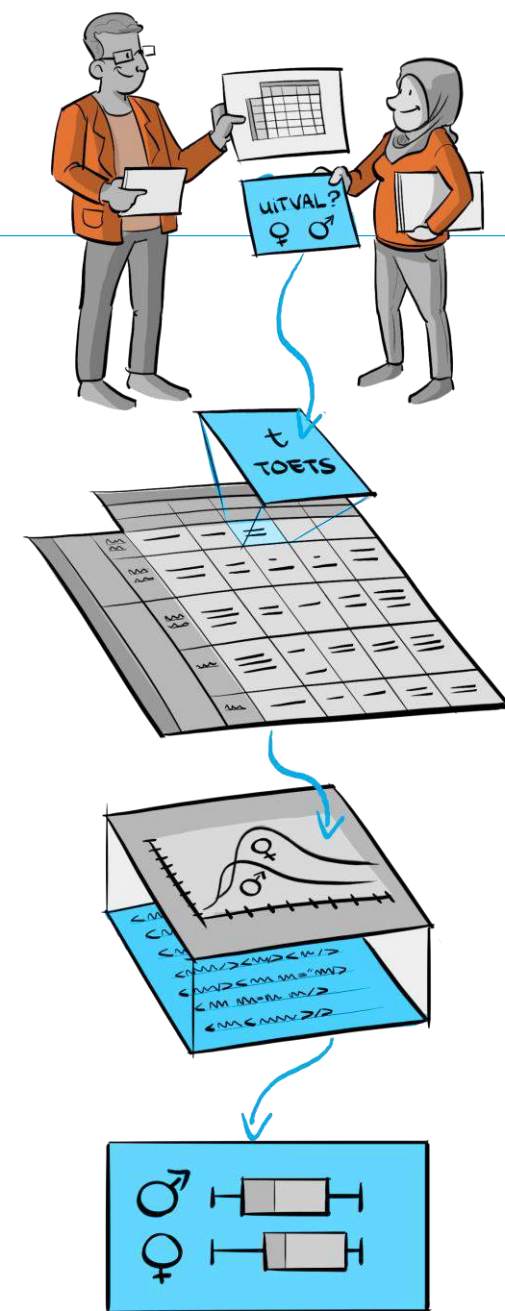

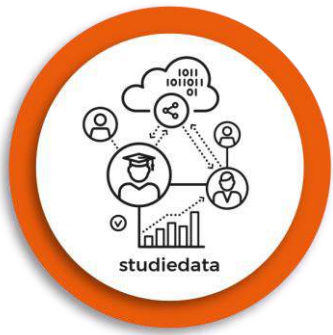
Mentimeter

Voor het volgende onderdeel maken we gebruik van Mentimeter

Ga naar www.menti.com

Vul in **93 01 67 9**

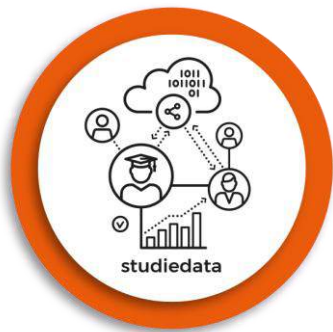

Opzet webinar

- 1 Regressiemodellen
- 2 Casus uit de praktijk
- 3 Het Statistisch Handboek in de praktijk gebruiken

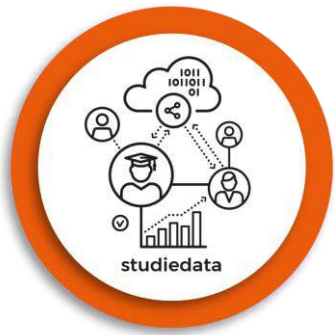

Update Statistisch Handboek Studiedata

			Onafhankelijke variabele				
			1 groep	2 groepen		>2 groepen	
			met referentie	gepaard	ongepaard	gepaard	ongepaard
Afhankelijke variabele	continu (interval en ratio)	normaal verdeeld	One sample t-toets	Gepaarde t-toets	Ongepaarde t-toets	Repeated measures ANOVA	One-way ANOVA
		niet normaal verdeeld	Tekenttoets I	Wilcoxon signed rank toets I / Tekenttoets II	Mann-Whitney U toets I / Mood's mediaan toets	Friedman's ANOVA I	Kruskal Wallis toets I
	categorisch	binair (2 waarden)	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en binomiaaltoets	McNemar toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher's exact toets	Cochran's Q toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I
		nominaal (>2 waarden)	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en multinomiaaltoets	Bhaskar toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I	Multilevel multinomiale logistische regressie	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I
		ordinaal	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en multinomiaaltoets	Wilcoxon signed rank toets II	Mann-Whitney U toets II	Friedman's ANOVA II	Kruskal Wallis toets II

		Onafhankelijke variabelen				
		cross-sectioneel		longitudinaal		hiërarchisch
		categorische variabelen	continue en categorische variabelen	categorische variabelen	continue en categorische variabelen	continue en categorische variabelen
Afhankelijke variabele	continu (interval en ratio)	Multipale lineaire regressie / Factoriele ANOVA	Multipale lineaire regressie / ANCOVA	Factoriele repeated measures ANOVA / Mixed ANOVA	Multilevel lineaire regressie	Multilevel lineaire regressie
	gecensureerd continu	Survival analyse	Survival analyse			
	binair	Logistische regressie / Loglineaire analyse	Logistische regressie	Multilevel logistische regressie	Multilevel logistische regressie	Multilevel logistische regressie
	nominaal	Multinomiale regressie / Loglineaire analyse	Multinomiale regressie	Multilevel multinomiale regressie	Multilevel multinomiale regressie	Multilevel multinomiale regressie
	ordinaal	Ordinale regressie	Ordinale regressie	Multilevel ordinale regressie	Multilevel ordinale regressie	Multilevel ordinale regressie
	Meerdere continue variabelen	MANOVA	MANCOVA			

Opzet webinar

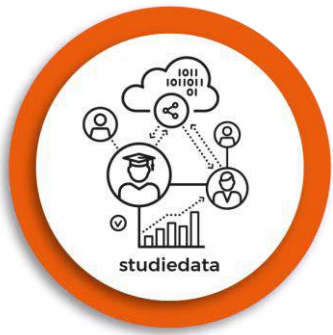

1

1 **Regressiemodellen**

2 Casus uit de praktijk

3 Het Statistisch Handboek in de praktijk gebruiken

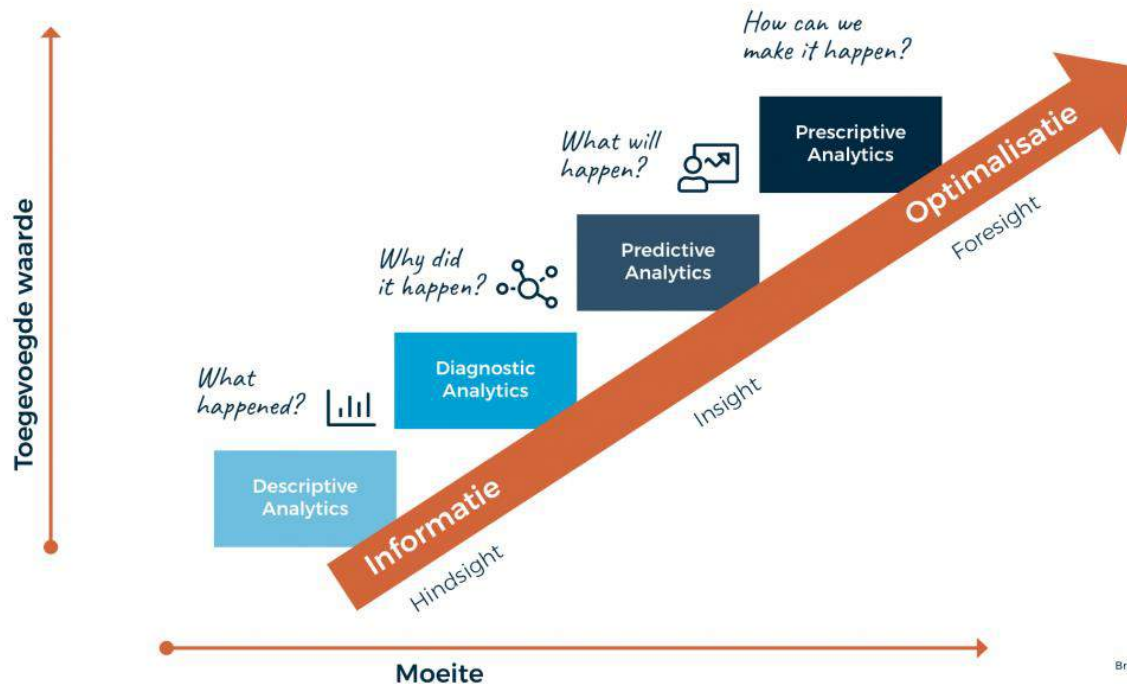

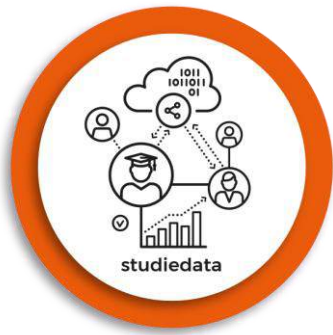
Regressiemodellen - Introductie

1

Positionering Statistisch Handboek binnen Analytics

- De eerste en tweede toetsmatrix zijn te plaatsen onder Diagnostic Analytics
- Regressiemodellen kunnen ook geplaatst worden onder Predictive Analytics

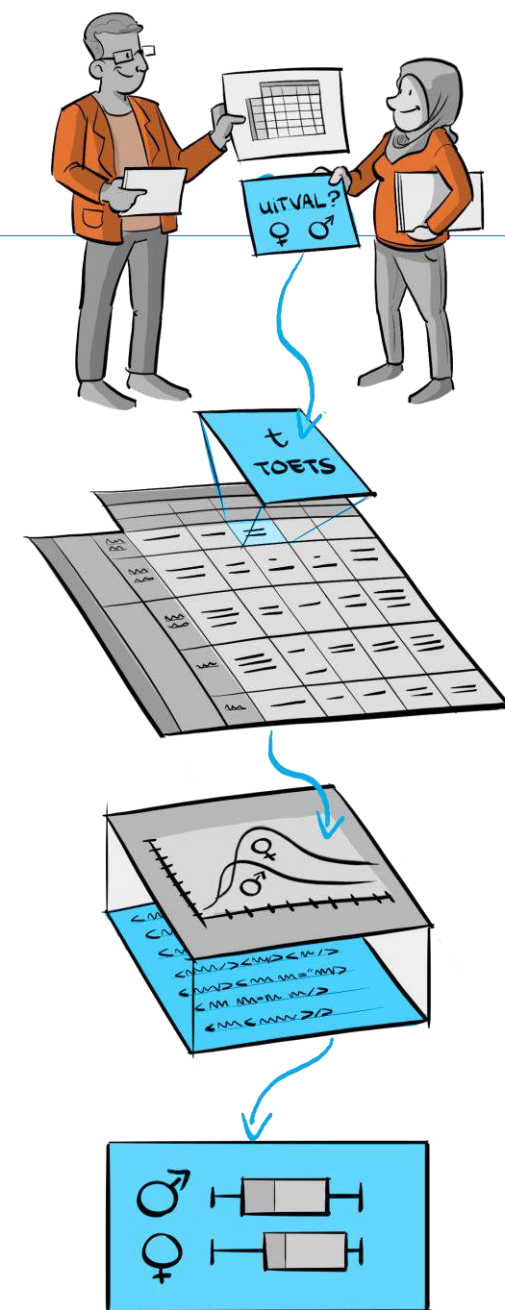

Mentimeter

Voor het volgende onderdeel maken we gebruik van Mentimeter

Ga naar www.menti.com

Vul in **93 01 67 9**

Regressiemodellen - Definitie

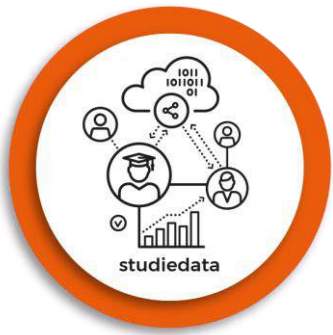
1

In een regressiemodel wordt een afhankelijke variabele y voorspeld met een of meerdere predictors x

$$y_i = \beta_0 + \beta_1 x_{1i} + \beta_2 x_{2i} + \varepsilon_i$$

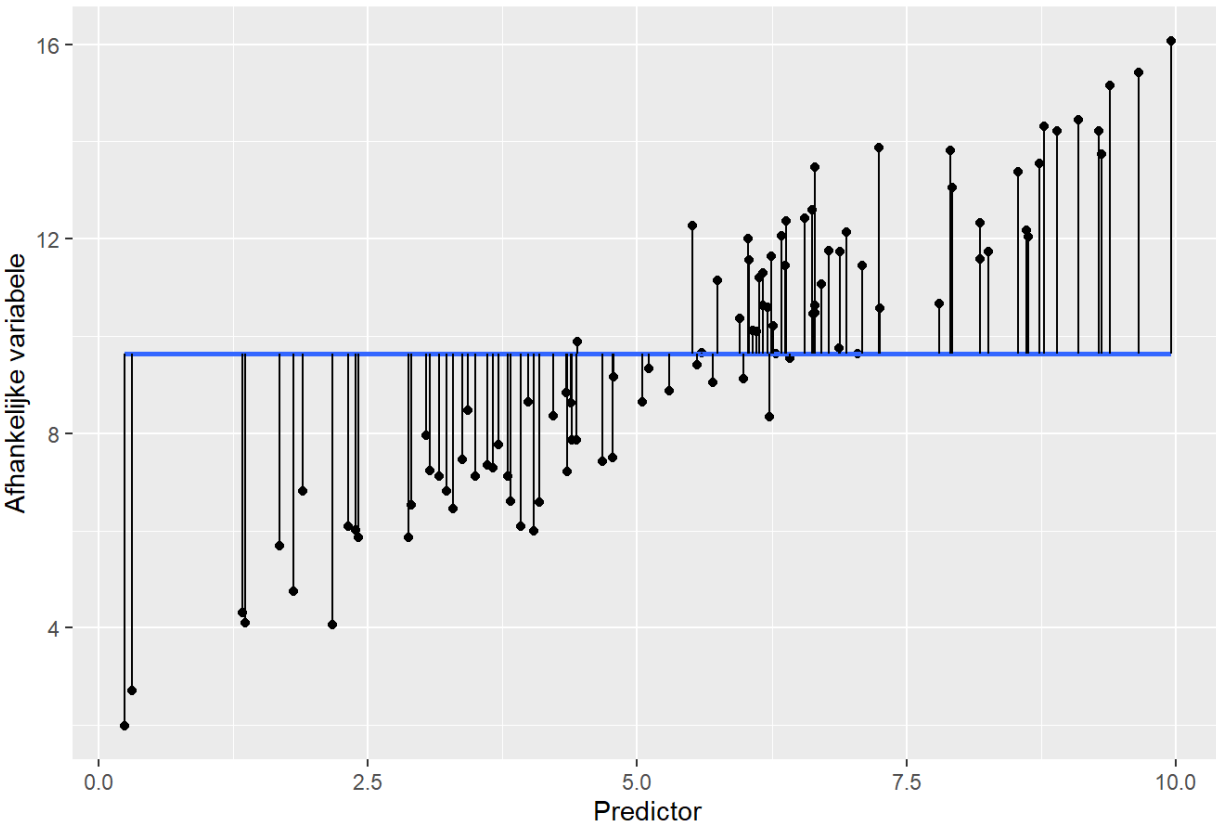
Een praktisch voorbeeld is een regressiemodel waarbij het gemiddelde cijfer in jaar 1 van een opleiding voorspeld wordt op basis van het geslacht en het gemiddelde eindexamencijfer op de middelbare school

$$\text{Gemiddeld Cijfer}_i = \beta_0 + \beta_1 \text{Geslacht}_i + \beta_2 \text{Eindexamencijfer}_i + \varepsilon_i$$

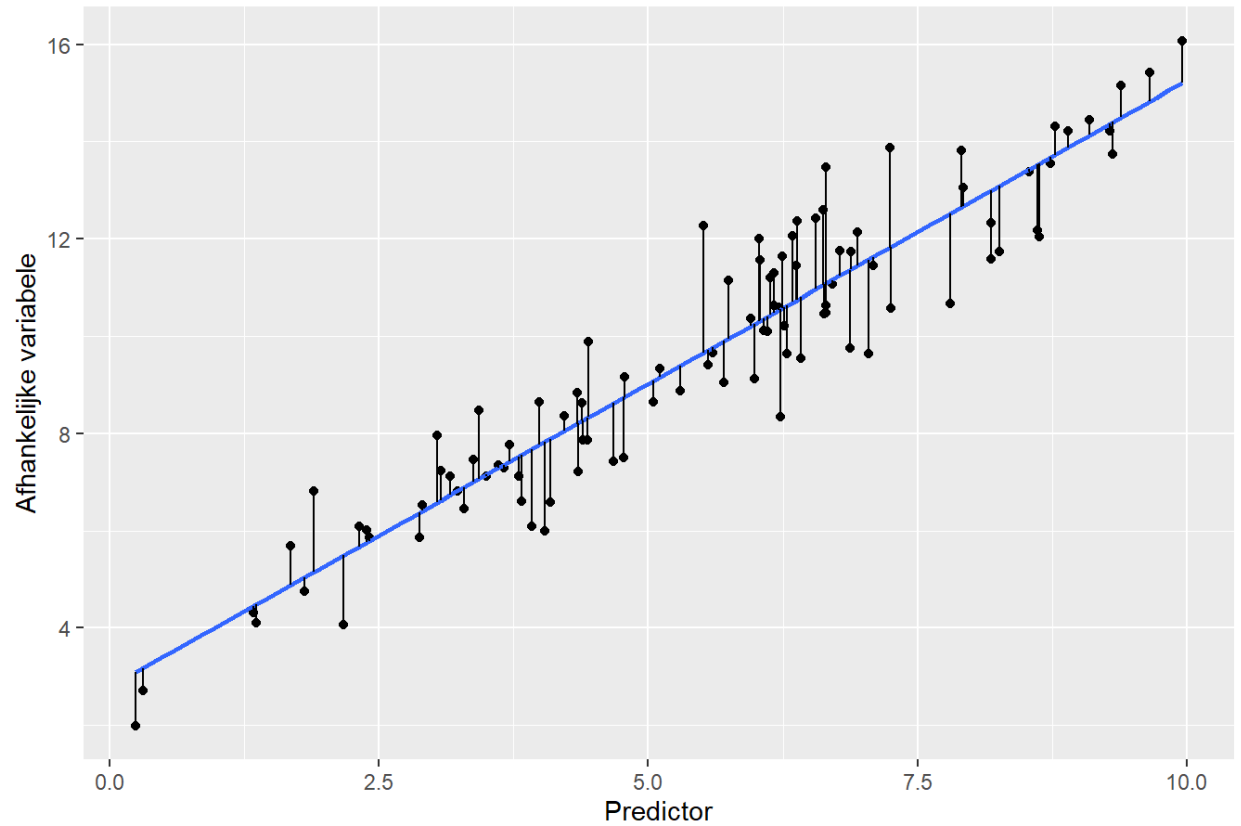

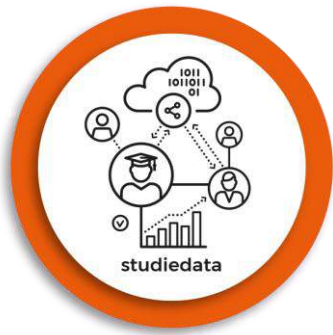
Regressiemodellen – Visueel

Interceptmodel

Regressiemodel

Regressiemodellen - Definitie

1

In een regressiemodel wordt een afhankelijke variabele Gemiddeld Cijfer voorspeld met de predictors Geslacht en Eindexamencijfer

$$\text{Gemiddeld Cijfer}_i = \beta_0 + \beta_1 \text{Geslacht}_i + \beta_2 \text{Eindexamencijfer}_i + \varepsilon_i$$

- $\text{Gemiddeld Cijfer}_i$: de afhankelijke variabele Gemiddeld Cijfer voor deelnemer i
- β_0 : de intercept
- β_1 : de regressiecoëfficiënt van predictor Geslacht _{i}
- Geslacht_i : de predictor Geslacht voor deelnemer i , man of vrouw
- ε_i : de residu van deelnemer i , verschil tussen de voorspelling van het regressiemodel en de observatie

Regressiemodellen - Soorten

Het type regressie-analyse dat gebruikt wordt hangt af van het meetniveau van de afhankelijke variabele:

- Continu: multipele lineaire regressie
- Binair: logistische regressie
- Nominaal: multinomiale logistische regressie
- Ordinaal: ordinale logistische regressie

		Onafhankelijke variabelen				
		cross-sectioneel		longitudinaal		hiërarchisch
		categorische variabelen	continue en categorische variabelen	categorische variabelen	continue en categorische variabelen	continue en categorische variabelen
Afhankelijke variabele	continu (interval en ratio)	Multipele lineaire regressie / Factoriele ANOVA	Multipele lineaire regressie / ANCOVA	Factoriele repeated measures ANOVA / Mixed ANOVA	Multilevel lineaire regressie	Multilevel lineaire regressie
	gecensureerd continu	Survival analyse	Survival analyse			
	binair	Logistische regressie / Loglineaire analyse	Logistische regressie	Multilevel logistische regressie	Multilevel logistische regressie	Multilevel logistische regressie
	nominaal	Multinomiale regressie / Loglineaire analyse	Multinomiale regressie	Multilevel multinomiale regressie	Multilevel multinomiale regressie	Multilevel multinomiale regressie
	ordinaal	Ordinale regressie	Ordinale regressie	Multilevel ordinale regressie	Multilevel ordinale regressie	Multilevel ordinale regressie
	Meerdere continue variabelen	MANOVA	MANCOVA			

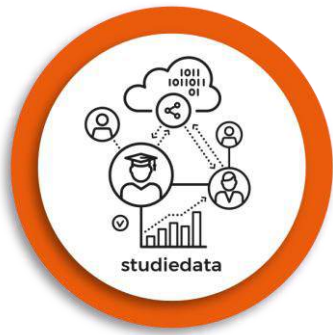

Regressiemodellen - Nut

1

Regressiemodellen zijn te gebruiken voor meerdere toepassingen

- Het toetsen van relaties tussen variabelen waarbij gecontroleerd wordt voor andere variabelen
- Het kwantificeren van het effect van de ene variabele op de andere variabele
- Het zo goed mogelijk voorspellen van een afhankelijke variabele

Regressiemodellen - Nut

1

Toetsen van relaties tussen variabelen waarbij gecontroleerd wordt voor andere variabelen

Stel dat je wilt onderzoeken of er verschillen zijn tussen mannen en vrouwen wat betreft de cijfers van een bepaalde opleiding

$$\text{Gemiddeld Cijfer}_i = \beta_0 + \beta_1 \text{Geslacht}_i + \varepsilon_i$$

Deze opleiding wordt gekozen door vrouwen met een relatief hoog gemiddeld eindexamencijfer en mannen met een relatief laag gemiddeld eindexamencijfer

In dat geval zijn zowel de predictor Geslacht als de predictor Gemiddeld Eindexamencijfer relevante variabelen

$$\text{Gemiddeld Cijfer}_i = \beta_0 + \beta_1 \text{Geslacht}_i + \beta_2 \text{Eindexamencijfer}_i + \varepsilon_i$$

Met dit model kan er voor beide predictors getoetst worden of ze een significante voorspeller zijn van het gemiddelde cijfer

Regressiemodellen - Nut

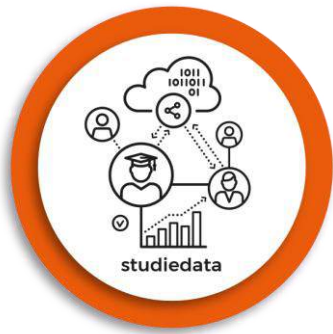
1

Het kwantificeren van het effect van de ene variabele op de andere variabele

De coëfficiënten van de regressievergelijking geven de sterkte van de relatie tussen de predictor en afhankelijke variabele weer

$$\text{Gemiddeld Cijfer}_i = 2,14 + 0,20 \text{ Geslacht}_i + 0,72 \text{ Eindexamencijfer}_i + \varepsilon_i$$

- Het verschil tussen mannen en vrouwen qua gemiddeld cijfer is 0,20 punten
- Bij een toename van het gemiddelde eindexamencijfer met één punt, neemt het gemiddelde cijfer toe met 0,72 punten

Regressiemodellen - Nut

1

Het zo goed mogelijk voorspellen van een afhankelijke variabele

Met behulp van de regressievergelijking kan de afhankelijke variabele voorspeld worden met behulp van de predictors

$$\widehat{\text{Gemiddeld Cijfer}}_i = 2,14 + 0,20 \text{ Geslacht}_i + 0,72 \text{ Eindexamencijfer}_i$$

Wat is het voorspelde gemiddelde cijfer in studiejaar 1 voor een man met een gemiddeld eindexamencijfer van 7,8?

$$\widehat{\text{Gemiddeld Cijfer}}_i = 2,14 + 0,20 * 1 + 0,72 * 7,8 = 7,956$$

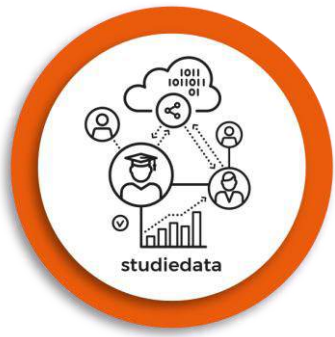
Het voorspellen van variabelen kan nuttig zijn, bijvoorbeeld om prognoses te maken voor beleidsdoeleinden. De Vrije Universiteit heeft in het verleden een prognosemodel gemaakt om uitval van studenten te voorspellen

Vragen

Opzet webinar

2

1 Regressiemodellen

2 **Casus uit de praktijk**

3 Het Statistisch Handboek in de praktijk gebruiken

Casus uit de praktijk – Casus

2

“Stel dat het bij een bacheloropleiding mogelijk is om in te stromen met een vwo diploma en met een propedeuse in het hbo, de zogenaamde hbo-p instroom. Dan zou de opleiding zich kunnen afvragen of er een verschil is tussen het studiesucces van beide groepen. Naar aanleiding van deze vergelijking zouden bijvoorbeeld aanpassingen gedaan kunnen worden in de begeleiding van studenten als dat nodig is. Hoe zou je dit kunnen aanpakken met een statistische analyse met behulp van het Statistisch Handboek Studiedata?”

Casus uit de praktijk - Nut

2

Hoe is studiesucces te definiëren? Idee:

- Gemiddeld cijfer
- Aantal studiepunten
- Uitval (wel of geen uitval)

Voorbeeld: data van eerste studiejaar

Wat zijn de juiste statistische toetsen voor deze drie uitkomstvariabelen?

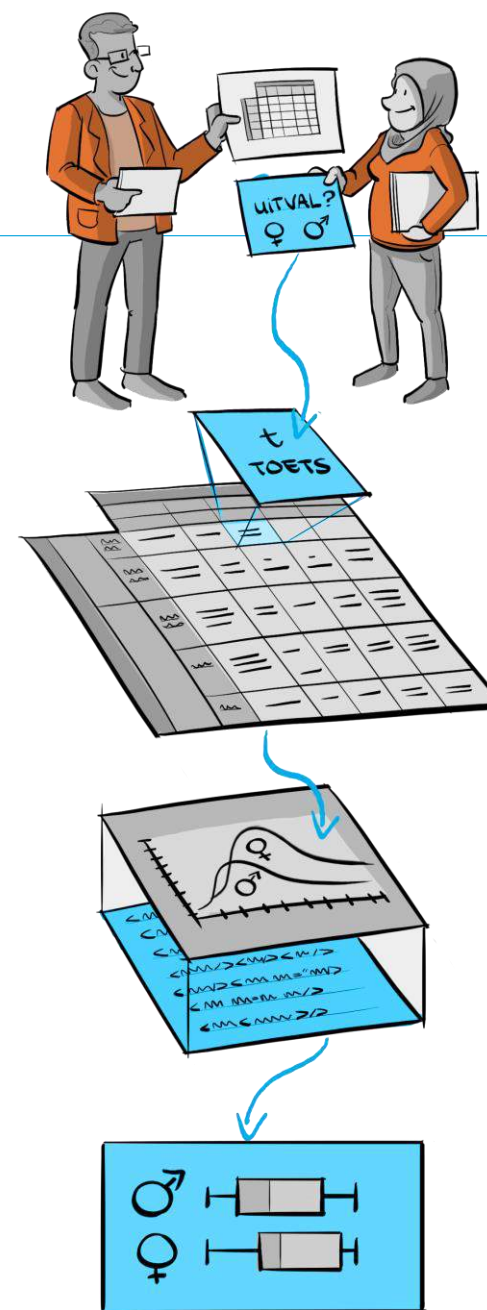

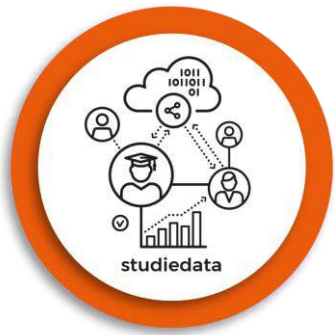
Mentimeter

Voor het volgende onderdeel maken we gebruik van Mentimeter

Ga naar www.menti.com

Vul in **93 01 67 9**

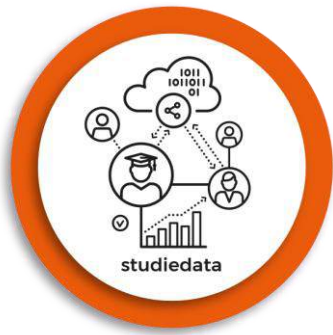
Casus uit de praktijk – Gemiddeld cijfer

			Onafhankelijke variabele				
			1 groep	2 groepen		>2 groepen	
			met referentie	gepaard	ongepaard	gepaard	ongepaard
Afhankelijke variabele	continu (interval en ratio)	normaal verdeeld	One sample t-toets	Gepaarde t-toets	Ongepaarde t-toets	Repeated measures ANOVA	One-way ANOVA
		niet normaal verdeeld	Tekentoets I	Wilcoxon signed rank toets I / Tekentoets II	Mann-Whitney U toets I / Mood's mediaan toets	Friedman's ANOVA I	Kruskal Wallis toets I
	categorisch	binair (2 waarden)	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en binomiaaltoets	McNemar toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher's exact toets	Cochran's Q toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I
		nominaal (>2 waarden)	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en multinomiaaltoets	Bhapkar toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I	Multilevel multinomiale logistische regressie	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I
		ordinaal	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en multinomiaaltoets	Wilcoxon signed rank toets II	Mann-Whitney U toets II	Friedman's ANOVA II	Kruskal Wallis toets II

Casus uit de praktijk – Gemiddeld cijfer

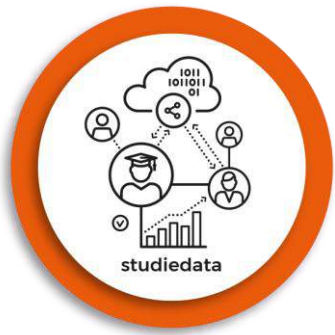
			Onafhankelijke variabele				
			1 groep	2 groepen		>2 groepen	
			met referentie	gepaard	ongepaard	gepaard	ongepaard
Afhankelijke variabele	continu (interval en ratio)	normaal verdeeld	One sample t-toets	Gepaarde t-toets	Ongepaarde t-toets	Repeated measures ANOVA	One-way ANOVA
		niet normaal verdeeld	Tekentoets I	Wilcoxon signed rank toets I / Tekentoets II	Mann-Whitney U toets I / Mood's mediaan toets	Friedman's ANOVA I	Kruskal Wallis toets I
	categorisch	binair (2 waarden)	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en binomiaaltoets	McNemar toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher's exact toets	Cochran's Q toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I
		nominaal (>2 waarden)	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en multinomiaaltoets	Bhapkar toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I	Multilevel multinomiale logistische regressie	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I
		ordinaal	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en multinomiaaltoets	Wilcoxon signed rank toets II	Mann-Whitney U toets II	Friedman's ANOVA II	Kruskal Wallis toets II

Casus uit de praktijk – Aantal studiepunten

			Onafhankelijke variabele				
			1 groep	2 groepen		>2 groepen	
			met referentie	gepaard	ongepaard	gepaard	ongepaard
Afhankelijke variabele	continu (interval en ratio)	normaal verdeeld	One sample t-toets	Gepaarde t-toets	Ongepaarde t-toets	Repeated measures ANOVA	One-way ANOVA
		niet normaal verdeeld	Tekentoets I	Wilcoxon signed rank toets I / Tekentoets II	Mann-Whitney U toets I / Mood's mediaan toets	Friedman's ANOVA I	Kruskal Wallis toets I
	categorisch	binair (2 waarden)	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en binomiaaltoets	McNemar toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher's exact toets	Cochran's Q toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I
		nominaal (>2 waarden)	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en multinomiaaltoets	Bhapkar toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I	Multilevel multinomiale logistische regressie	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I
		ordinaal	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en multinomiaaltoets	Wilcoxon signed rank toets II	Mann-Whitney U toets II	Friedman's ANOVA II	Kruskal Wallis toets II

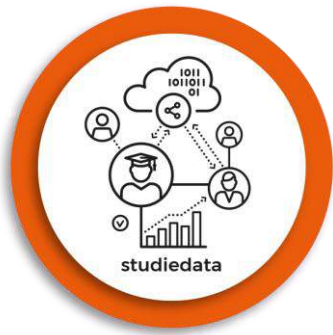
Casus uit de praktijk – Aantal studiepunten

			Onafhankelijke variabele				
			1 groep	2 groepen		>2 groepen	
			met referentie	gepaard	ongepaard	gepaard	ongepaard
Afhankelijke variabele	continu (interval en ratio)	normaal verdeeld	One sample t-toets	Gepaarde t-toets	Ongepaarde t-toets	Repeated measures ANOVA	One-way ANOVA
		niet normaal verdeeld	Tekentoeets I	Wilcoxon signed rank toets I / Tekentoeets II	Mann-Whitney U toets I / Mood's mediaan toets	Friedman's ANOVA I	Kruskal Wallis toets I
	categorisch	binair (2 waarden)	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en binomiaaltoets	McNemar toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher's exact toets	Cochran's Q toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I
		nominaal (>2 waarden)	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en multinomiaaltoets	Bhapkar toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I	Multilevel multinomiale logistische regressie	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I
		ordinaal	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en multinomiaaltoets	Wilcoxon signed rank toets II	Mann-Whitney U toets II	Friedman's ANOVA II	Kruskal Wallis toets II

Casus uit de praktijk – Uitval

			Onafhankelijke variabele				
			1 groep	2 groepen		>2 groepen	
			met referentie	gepaard	ongepaard	gepaard	ongepaard
Afhankelijke variabele	continu (interval en ratio)	normaal verdeeld	One sample t-toets	Gepaarde t-toets	Ongepaarde t-toets	Repeated measures ANOVA	One-way ANOVA
		niet normaal verdeeld	Tekentoets I	Wilcoxon signed rank toets I / Tekentoets II	Mann-Whitney U toets I / Mood's mediaan toets	Friedman's ANOVA I	Kruskal Wallis toets I
	categorisch	binair (2 waarden)	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en binomiaaltoets	McNemar toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher's exact toets	Cochran's Q toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I
		nominaal (>2 waarden)	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en multinomiaaltoets	Bhapkar toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I	Multilevel multinomiale logistische regressie	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I
		ordinaal	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en multinomiaaltoets	Wilcoxon signed rank toets II	Mann-Whitney U toets II	Friedman's ANOVA II	Kruskal Wallis toets II

Casus uit de praktijk – Uitval

			Onafhankelijke variabele				
			1 groep	2 groepen		>2 groepen	
			met referentie	gepaard	ongepaard	gepaard	ongepaard
Afhankelijke variabele	continu (interval en ratio)	normaal verdeeld	One sample t-toets	Gepaarde t-toets	Ongepaarde t-toets	Repeated measures ANOVA	One-way ANOVA
		niet normaal verdeeld	Tekentoets I	Wilcoxon signed rank toets I / Tekentoets II	Mann-Whitney U toets I / Mood's mediaan toets	Friedman's ANOVA I	Kruskal Wallis toets I
	categorisch	binair (2 waarden)	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en binomiaaltoets	McNemar toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher's exact toets	Cochran's Q toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I
		nominaal (>2 waarden)	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en multinomiaaltoets	Bhapkar toets	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I	Multilevel multinomiale logistische regressie	Chi-kwadraat toets voor onafhankelijkheid en Fisher-Freeman-Halton exact toets I
		ordinaal	Chi-kwadraat toets voor goodness of fit en multinomiaaltoets	Wilcoxon signed rank toets II	Mann-Whitney U toets II	Friedman's ANOVA II	Kruskal Wallis toets II

Vragen

Opzet webinar

3

Regressiemodellen

Casus uit de praktijk

Het Statistisch Handboek in de praktijk gebruiken

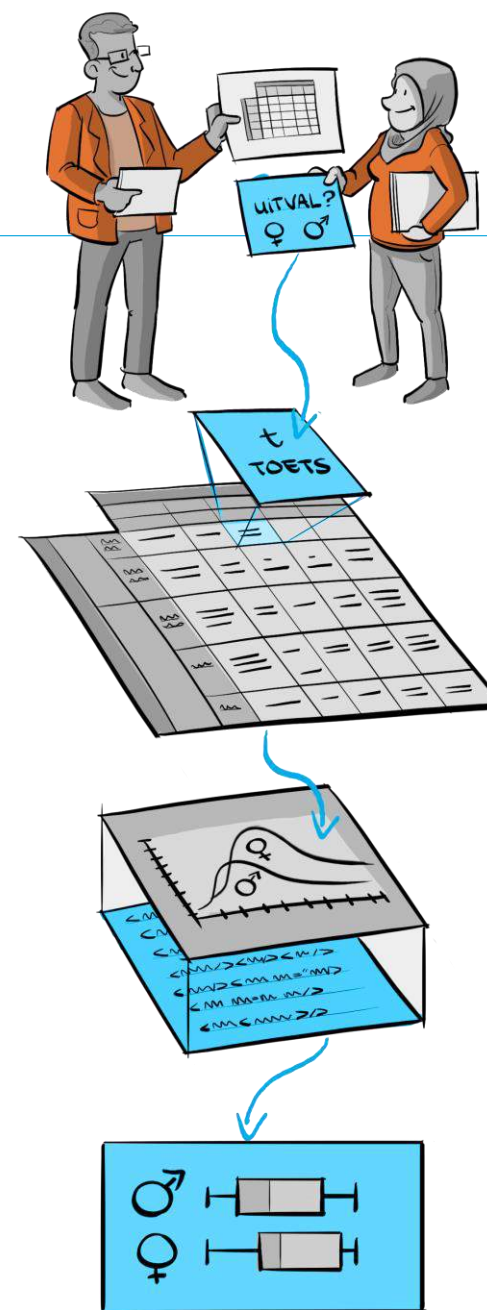

Mentimeter

Voor het volgende onderdeel maken we gebruik van Mentimeter

Ga naar www.menti.com

Vul in **93 01 67 9**

Dank voor jullie aanwezigheid!

Voor verdere vragen en/of opmerkingen omtrent het Statistisch Handboek Studiedata, mail gerust naar e2.griffioen@vu.nl

Het Statistisch Handboek Studiedata is te vinden op www.sh-studiedata.nl

Meer informatie over de zone Studiedata is te vinden op <https://versnellingsplan.nl/zones/studiedata/>

Bijlage 1. Versiegeschiedenis

V0.1 – Eerste versie

V0.3 – Versie na feedback TB en toevoeging slides Iris